

Τρέχων τίτλος: ΣΥΡΙΑ

Συρία

Γεωργίου Κανέλλα (ΑΜ: ΣΧΨ10119115)

Δημητροπούλου Ελένη Μαύρα (ΑΜ: ΣΧΨ1011920)

ΠΜΣ Σχολικής Ψυχολογίας, Κατεύθυνση Σχολικής Ψυχολογίας

Τμήμα Ψυχολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παροχή ενός πλαισίου κατανόησης του συριακού πολιτισμού και του υπόβαθρου των προσφύγων που ζουν στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, στην αρχή θα γίνει μια σύντομη αναδρομή στην ιστορία της χώρας, την οποία θα ακολουθήσουν κάποιες πληροφορίες για τα δημογραφικά και οικολογικά στοιχεία της, και το πως αυτά σχετίζονται με την οικονομία και άλλες πλευρές της καθημερινής ζωής. Στη συνέχεια, θα γίνει μια σύντομη αναφορά στην οργάνωση της κοινωνίας και τους θεσμούς, μέσα από την οικονομία, την πολιτική, την εκπαίδευση και τη θρησκεία. Θα ακολουθήσει η περιγραφή της οικογενειακής ζωής και των ρόλων που αναμένεται να ακολουθούν τα δύο φύλα. Τέλος, η επισκόπηση θα κλείσει με την μεταναστευτική ιστορία της χώρας, καθώς και με την αναφορά στους Σύριους πρόσφυγες που ζουν στην Ελλάδα.

Συρία

(Αραβική Δημοκρατία της Συρίας)

Η Συρία βρίσκεται στη Μέση Ανατολή. Συνορεύει με το Λίβανο, την Τουρκία, το Ιράκ, το Ισραήλ, την Ιορδανία και τη Μεσόγειο θάλασσα. Πρωτεύουσα της είναι η Δαμασκός, που είναι χτισμένη στην όαση Ελ Γκούτα, στην όχθη του ποταμού Μπαρόντα.

Ιστορική αναδρομή

Η Συρία έχει μια σύνθετη και, κατά καιρούς, ταραχώδη ιστορία. Αρχικά, αποτελεί μια από τις αρχαιότερα κατοικημένες περιοχές της γης. Κατά την διάρκεια των αιώνων πέρασε από την κυριαρχία πολλών αυτοκρατοριών, μεταξύ των οποίων βρίσκονται οι Αιγύπτιοι, οι Χετταίοι, οι Σουμέριοι, οι Ασσύριοι, οι Βαβυλώνιοι, οι Φοίνικες, οι Πέρσες, οι Έλληνες και οι Ρωμαίοι, ενώ βρισκόταν για 400 χρόνια υπό την κατοχή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Όλες αυτές οι ομάδες συνεισέφεραν με τον πολιτισμό τους στο ψηφιδωτό της Συρίας. Μετά τον Α΄

Παγκόσμιο Πόλεμο, η Συρία υπέπεσε στην κατοχή της Γαλλίας, μέχρι το 1946 που η χώρα απέκτησε την ανεξαρτησία της. Τα χρόνια μετά την ανεξαρτητοποίηση χαρακτηρίστηκαν από αστάθεια και επαναλαμβανόμενα κυβερνητικά πραξικοπήματα. Το 1958, μαζί με την Αίγυπτο αποτέλεσαν την Ενωμένη Αραβική Δημοκρατία, η οποία όμως διαλύθηκε λίγα χρόνια αργότερα, το 1961 (History, 2018).

Το 1963, το Αραβικό Σοσιαλιστικό Κόμμα Ba'ath, το οποίο βρίσκεται έως σήμερα στην εξουσία, κατέσχεσε τον έλεγχο στη Συρία με πραξικόπημα. Τόσο ο Hafez al-Assad που ηγήθηκε του κόμματος μέχρι το 2000, όσο και ο γιος τους που ανέλαβε την εξουσία μετά, έδρασαν με απολυταρχικό τρόπο, οδήγησαν τη χώρα σε πόλεμο με το Ισραήλ και το Λίβανο και προέβησαν σε αρκετά πραξικοπήματα και τακτικές φυλακίσεις και εκτελέσεις των αντιπάλων της κυβέρνησης (History, 2018).

Τον Μάρτιο του 2011, ξέσπασε εμφύλιος πόλεμος μεταξύ της κυβέρνησης και όσων ήταν αντίθετοι αυτής. Κάποιοι από τους λόγους που πυροδότησαν αυτή την εξέγερση, σύμφωνα με το άρθρο του Manfreda (2019) ήταν η πολιτική καταπίεση που ασκούσε η οικογένεια al-Assad, η ιδεολογία του κόμματος που δεν επέφερε θετικά αποτελέσματα για την οικονομία και την ειρηνική διαβίωση της χώρας, η φθίνουσα οικονομία, η μεγάλη ξηρασία που επέφερε την καταστροφή της γεωργίας, ο υπερπληθυσμός και η διαφθορά.

Ενώ ο πόλεμος ξεκίνησε ως εμφύλιος, σήμερα και άλλες χώρες εμπλέκονται υποστηρίζοντας την μια από τις δύο μεριές αναλόγως των συμφερόντων τους. Νέες δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένου του Ισλαμικού Κράτους (ISIS), εντάχθηκαν στον αγώνα κατά του συριακού καθεστώτος. Το 2014, το ISIS ανέλαβε μεγάλες περιοχές του Ιράκ και της Συρίας. Από τότε, οι ΗΠΑ έχουν αρκετές φορές βομβαρδίσει στρατηγικούς στόχους των ISIS σε ολόκληρη την περιοχή. Τόσο η Ρωσία, όσο και το Ιράν, έχουν δηλώσει την υποστήριξη τους απέναντι στη συριακή κυβέρνηση (History, 2018).

Υπολογίζεται ότι τουλάχιστον 321.000 άνθρωποι έχουν πεθάνει από την έναρξη του πολέμου και 11 εκατομμύρια Σύριοι, πάνω από το μισό του πληθυσμού, έχουν εκτοπιστεί από τα σπίτια τους (CIA, 2019).

Δημογραφικά

Η Συρία είναι μια χώρα 19.454.263 κατοίκων, σχετικά υψηλού μορφωτικού επιπέδου, και νεαρής ηλικίας (ΜΟ 24,5 έτη), ενώ το ποσοστό αστικοποίησης της ανέρχεται στο 55% (CIA, 2019).

Όσον αφορά τις εθνοτικές ομάδες που φιλοξενεί, το 80% του πληθυσμού αποτελείται από Άραβες (μουσουλμάνους και χριστιανούς) και το 10% από Κούρδους, ενώ υπάρχουν και άλλες εθνοτικές ομάδες, όπως οι Αρμένιοι και οι Τουρκομάνοι. Η επίσημη γλώσσα της Συρίας είναι τα Αραβικά. Επίσης, χρησιμοποιούνται τα κουρδικά, τα αρμένικα και τα αραμαϊκά. Ως δεύτερη ξένη γλώσσα, πολλοί Σύριοι μιλούν γαλλικά, λόγω του παρελθόντος κατοχής της χώρας από την Γαλλία. Η δημοτικότητα της αγγλικής γλώσσας επίσης αυξάνεται τις τελευταίες δεκαετίες, γεγονός που έχει βοηθήσει σημαντικά την προσαρμογή των Σύριων προσφύγων στις χώρες υποδοχής τους (Szczerpanski, 2018).

Οικολογικά Στοιχεία

Χαρακτηριστικά της οικολογίας της Συρίας είναι η ακτογραμμή της κατά μήκος της Μεσογείου, που περιέχει το 90% της βλάστησης της Συρίας και αποτελεί σημαντικό σημείο για την βιοποικιλότητα και την εξόρυξη άνθρακα (Wikipedia, 2019), η έρημος και τα ποτάμια της, από τα οποία γνωστότερος είναι ο Ευφράτης, ενώ σημαντικότερος από οικονομικής άποψης ο Ορόντης. Το κλίμα στα παράλια της χώρας είναι μεσογειακό, αλλά με πολύ θερμά και ξηρά καλοκαίρια, ενώ στο εσωτερικό της είναι στεπώδες και ερημικό (Brittanica, 2019).

Εξαιτίας του Εμφυλίου Πολέμου έχουν προκύψει σημαντικά περιβαλλοντικά ζητήματα (Wikipedia, 2019). Το κυριότερο αφορά στη ρύπανση των υδάτων από την τοξικότητα των όπλων, αλλά και από τη διύλιση πετρελαίου. Παράλληλα, εντοπίζεται ανεπάρκεια πόσιμου νερού, η οποία εντάθηκε από τα πέντε διαδοχικά έτη ξηρασίας (2006-2011), παρατείνοντας τα περιβαλλοντικά ζητήματα της Συρίας. Στις επιπτώσεις του πολέμου συγκαταλέγονται επίσης η υποβάθμιση της βλάστησης και η διάβρωση του εδάφους και η αδυναμία διαχείρισης των αποβλήτων που έχει οδηγήσει σε σοβαρή μόλυνση του περιβάλλοντος (Te Pas, K & Zwijnenburg, W., 2015).

Οικονομία

Η Συρία αντιμετωπίζει σημαντική οικονομική αβεβαιότητα λόγω των πολιτικών αναταραχών και των διεθνών κυρώσεων, αν και έχει αυξηθεί όσον αφορά τις μεσαίες οικονομικές τιμές στην κατάταξη των εθνών. Η οικονομία της κυρίως βασιζόταν στη γεωργία και τις εξαγωγές πετρελαίου, οι οποίες όμως μειώθηκαν με τον πόλεμο. Σημειώνεται επίσης μεγάλη διαφθορά στη γεωργία και στις εξαγωγές πετρελαίου. Περίπου το 17% του εργατικού δυναμικού της Συρίας απασχολείται στον αγροτικό τομέα, το 16% στη βιομηχανία και το 67% στις υπηρεσίες (Szczeranski, 2018). Σύμφωνα με μετρήσεις του 2015, το 82,5% των Σύριων πολιτών ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας (CIA, 2019).

Πολιτικό σύστημα

Το πολίτευμα της Συρίας είναι η προεδρευόμενη δημοκρατία. Ο Πρόεδρος συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη εξουσία (CIA, 2019). Η χώρα από το 2000 κυβερνάται από μια μονοκομματική κυβέρνηση, με επικεφαλής τον Πρόεδρο Bashar al-Assad (Cultural Atlas, 2019). Το καθεστώς Assad θεωρείται ευρέως αυταρχικό, καταπιεστικό και διεφθαρμένο. Το Μάρτιο του 2011 ξεκίνησε η εθνική εξέγερση καθώς οι Σύριοι πολίτες διαμαρτυρήθηκαν για

παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διέπραξε η κυβέρνηση. Οι αρχικές διαμαρτυρίες αντιμετωπίστηκαν με σκληρά κυβερνητικά αντίποινα, θανάτους και συλλήψεις. Ο πόλεμος που συνεχίζεται ακόμη είναι επί του παρόντος ο δεύτερος πιο θανάσιμος του 21ου αιώνα (Wikipedia, 2019).

Εκπαίδευση

Πριν από την εκδήλωση της σύγκρουσης, ο στόχος που είχε τεθεί από τη συριακή κυβέρνηση ήταν η παροχή δωρεάν δημόσιας εκπαίδευσης για όλους τους μαθητές, και η ενίσχυση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ως ένα μέσο εξόδου της χώρας από την κρίση. Η επίτευξη αυτού του στόχου ολοκληρώθηκε εν μέρει, καθώς επιτεύχθηκαν υψηλά ποσοστά φοίτησης στη πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τόσο για τα αγόρια όσο και για τα κορίτσια. Ωστόσο, η παροχή αυτών των υπηρεσιών στις αγροτικές περιοχές παρέμεινε προβληματική, με χαμηλά ποσοστά φοίτησης και πολλές περιπτώσεις σχολικής εγκατάλειψης. Όσον αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση, η κυβερνητική στήριξη επέτρεψε πράγματι σε περισσότερους νέους να φοιτήσουν σε αυτή (Davis & Alchukr, 2014). Το δεύτερο σημαντικό στοίχημα της κυβέρνησης αφορούσε την αύξηση του αλφαριθμητισμού. Εκτιμάται ότι στις αρχές της δεκαετίας του 1980, το 42% του πληθυσμού δεν μπορούσε να διαβάσει ή να γράψει, ενώ στις αρχές της δεκαετίας του 2000, το ποσοστό αλφαριθμητισμού των ενηλίκων αυξήθηκε σε ποσοστό άνω του 90% για τους άνδρες και πάνω από το 77% για τις γυναίκες (CIA, 2019).

Ωστόσο, η σύγκρουση έπληξε σοβαρά το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας. Σήμερα, ένα στα τέσσερα σχολεία έχουν καταστραφεί, χρησιμοποιούνται από τις ένοπλες δυνάμεις ή φιλοξενούν άστεγες οικογένειες και 2,1 εκατομμύρια παιδιά βρίσκονται εκτός σχολείου, με κάποια να έχουν χάσει μέχρι και 6 χρόνια εκπαίδευσης (Pernille, 2019).

Θρησκεία

Η θρησκεία στη Συρία αναφέρεται στο φάσμα των θρησκειών που ασκούν οι πολίτες της. Ιστορικά, η περιοχή υπήρξε μωσαϊκό διαφόρων θρησκειών με μια σειρά διαφορετικών ενοτήτων μέσα σε καθεμιά από αυτές τις θρησκευτικές κοινότητες. Το 87% των Συρίων είναι Μουσουλμάνοι, εκ των οποίων το 74% είναι Σουνίτες (CIA, 2019). Το υπόλοιπο 13% είναι Σίιτες. Υπάρχουν ακόμη διάφορες μουσουλμανικές αιρέσεις, πως των Alawite (11%), Ismaili (1%) ή Twelver Imami (0,5%). Οι Χριστιανοί διαφόρων δογμάτων με κυρίαρχη την ελληνορθόδοξη πίστη συνθέτουν ένα επιπλέον 10% του πληθυσμού, ενώ το υπόλοιπο 3% είναι ένας συνδυασμός Druze, Εβραίων και αθεϊστών.

Εκτός από τη συμβολή στην προσωπική ταυτότητα κάποιου, η θρησκεία δεν είναι ένα ισχυρό πολιτιστικό χαρακτηριστικό στη Συρία (Cultural Atlas, 2019). Οι άνθρωποι έχουν γενικά μεγάλη ελευθερία να καθορίσουν τα προσωπικά τους επίπεδα θρησκευτικής πρακτικής και αφοσίωσης.

Ρόλοι των φύλων

Οι ρόλοι των φύλων στη Συρία ποικίλλουν ανάλογα με το οικονομικό στάτους των ατόμων, την οικογένεια και την διαμονή σε αστική ή αγροτική περιοχή. Ρόλο επίσης παίζει και ο βαθμός θρησκευτικότητας της οικογένειας. Σε γενικές γραμμές, οι γυναίκες είναι υπεύθυνες για τις δουλειές του σπιτιού και την φροντίδα των παιδιών και οι άντρες για την εργασία και την οικονομική υποστήριξη της οικογένειας (Davis & Alchukr, 2014).

Όσον αφορά τις ξένες γυναίκες, είναι ενδιαφέρον ότι ακόμα και οι θρησκευτικά συντηρητικοί είναι πολύ και δεν περιμένουν από ξένες γυναίκες που ζουν ή επισκέπτονται τη χώρα να τηρούν τους κανόνες ή τον τρόπο ζωής τους. Η μόνη τους επιθυμία είναι να τηρούν τους κώδικες ενδυμασίας (Culture Crossing Guide, 2017).

Κατά τη διάρκεια του πολέμου οι στάσεις απέναντι στη γυναικεία εργασία έχουν αλλάξει, ως αποτέλεσμα των σκληρών συνθηκών διαβίωσης. Μπορεί ακόμα να θεωρηθεί ντροπή για έναν άνδρα να κερδίζει λιγότερα από τη σύζυγό του, αλλά η γυναικεία απασχόληση είναι πλέον πολύτιμη για τις οικογένειες. Επιπλέον, η αριθμητική αναντιστοιχία ανδρών και γυναικών που έχει προκύψει από τον πόλεμο έχει ωθήσει πολλές γυναίκες στο να γίνουν ανεξάρτητες (Cultural Atlas, 2019).

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί το ζήτημα της σεξουαλικής κακοποίησης των γυναικών. Ο κίνδυνος αλλά και τα περιστατικά σεξουαλικής βίας είναι πάρα πολύ υψηλά, τόσο στη Συρία, όσο και στις κατασκηνώσεις των προσφύγων στις χώρες υποδοχής, με αποτέλεσμα πολλές γυναίκες να μην τολμούν να βγουν από το χώρο που μένουν. Η φτώχεια και φόβος για το συγκεκριμένο θέμα έχουν οδηγήσει πολλές οικογένειες από τη Συρία να πρόωρους γάμους για τις κόρες τους (Davis & Alchukr, 2014).

Οικογένεια

Η οικογένεια είναι η πιο σημαντική πτυχή της ζωής των Σύρων (Cultural Atlas, 2019). Περιλαμβάνει τόσο την πυρηνική όσο και την εκτεταμένη οικογένεια με τη συμμετοχή των παππούδων, των θείων και των ξαδέλφων. Οι συνδέσεις αυτές θεωρούνται πολύ σημαντικές, καθώς προσφέρουν στο άτομο συναισθηματική, οικονομική και κοινωνική στήριξη. Παρότι σήμερα πολλές οικογένειες έχουν κατακερματιστεί από τον πόλεμο, στις περιπτώσεις που είναι δυνατόν πολλές γενιές μένουν ακόμη μαζί. Πολλά νοικοκυριά υποστηρίζονται επί του παρόντος από συγγενείς που εργάζονται σε άλλες χώρες και στέλνουν χρήματα πίσω.

Στη Συρία, η φήμη και η τιμή μιας οικογένειας καθορίζουν την εξέλιξη των μελών της (Cultural Atlas, 2019). Ως εκ τούτου, οι άνθρωποι όταν πρέπει να πάρουν μια απόφαση συχνά θέτουν τη φήμη της οικογένειάς τους πριν από τις δικές τους ανάγκες. Ένα επίτευγμα ή μια δράση ενός ατόμου μπορεί να επηρεάσει την αντίληψη ολόκληρης της οικογένειας του

από τους άλλους. Επίσης, οι οικογένειες προστατεύουν την τιμή των μελών τους. Η στενότητα, ωστόσο, των οικογενειακών δικτύων συνεπάγεται επίσης ότι οποιοδήποτε νέο διαδίδεται πολύ γρήγορα, με αποτέλεσμα πολλά προσωπικά θέματα να παραμένουν στενά οικογενειακά μυστικά.

Τα παιδιά στη Συρία μεγαλώνουν υπακούοντας τους γονείς τους και σεβόμενα τους πρεσβυτέρους τους (Cultural Atlas, 2019). Εμπιστεύονται την εμπειρία ζωής των γονιών τους και ακολουθούν τις συμβουλές τους για να αποφύγουν τυχόν λάθη. Όταν κάνουν λάθη, οι γονείς τους συχνά τα τιμωρούν αυστηρά για να τους διδάξουν τη σωστή συμπεριφορά. Ένα παιδί αναμένεται να έχει τις ίδιες θρησκευτικές, πολιτικές και κοινωνικές απόψεις με την οικογένειά του. Η απόκλιση από την πίστη των γονιών ή την ανυπακοή των επιθυμιών τους κρίνεται ιδιαίτερα ανέντιμη.

Η οικογενειακή δυναμική είναι πατριαρχική (Cultural Atlas, 2019). Ο πατέρας ή ο παλαιότερος άνδρας έχει την μεγαλύτερη εξουσία στο νοικοκυριό και αναμένεται να είναι οικονομικά υπεύθυνος για την οικογένεια. Η άποψή του τυπικά επικρατεί σε ένα επιχείρημα. Αν και οι ηλικιωμένοι άνδρες είναι οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων για την οικογένεια, οι γυναίκες και οι νεότεροι άνδρες αναλαμβάνουν πολλές διαπραγματευτικές και μη συγκρουσιακές ενέργειες για να επιτύχουν τους δικούς τους στόχους. Τέλος, μόνο οι άνδρες μπορούν να κληρονομήσουν περιουσιακά στοιχεία ή να μεταβιβάσουν το οικογενειακό όνομα. Ο ρόλος της μητέρας είναι κατά κύριο λόγο να εκπληρώνει τα οικιακά καθήκοντα και τη φροντίδα των παιδιών.

Η δημόσια δυναμική των ζευγαριών επηρεάζεται από την έντονη κοινωνική προσδοκία ότι τα άτομα από τα αντίθετα φύλα δεν πρέπει να δείχνουν ενδιαφέρον ή αγάπη μεταξύ τους εάν κάποιος άλλος είναι παρών (Cultural Atlas, 2019). Ως εκ τούτου, οι Σύριοι συνήθως κρατούν τις σχέσεις τους και την ιδιωτική ζωή τους μυστική από την οικογένεια και τους φίλους τους. Οι άνθρωποι τείνουν επίσης να παντρεύονται σε νεαρή ηλικία. Οι γυναίκες που

προέρχονται από αγροτικές περιοχές ή ανήκουν στην εργατική τάξη συνήθως παντρεύονται νεότερες συγκριτικά με τις γυναίκες που προέρχονται από την αστική τάξη ή/και είναι πιο μορφωμένες. Σύμφωνα με το νόμο, τα αγόρια δικαιούνται να παντρευτούν στα 18 και τα κορίτσια στα 17. Δεν είναι ασυνήθιστο για τους άντρες να είναι 10-15 ετών μεγαλύτεροι από τις συζύγους τους. Στις πλουσιότερες και πιο μορφωμένες οικογένειες, οι γυναίκες παντρεύονται λίγο μετά την ολοκλήρωση του πανεπιστημίου και οι άνδρες γενικά παντρεύονται αφού ολοκληρώσουν την εκπαίδευσή τους και έχουν βρει κανονική απασχόληση, ενώ τους πίεση να έχουν εξασφαλίσει αρκετούς οικονομικούς πόρους πριν τον γάμο. Τα παιδιά ζουν μαζί με τους γονείς τους μέχρι να παντρευτούν, ενώ οι ανύπαντροι ενήλικες παραμένουν στο σπίτι των γονιών τους.

Ενώ ορισμένοι νέοι άνδρες και γυναίκες επιλέγουν τους συντρόφους τους, οι περισσότεροι γάμοι στη Συρία διευθετούνται από τις οικογένειές τους και έπεται μια περίοδος επίσημης δέσμευσης που επιτρέπει στους ανθρώπους να γνωρίσουν ο ένας τον άλλο πριν από το γάμο (Cultural Atlas, 2019). Μερικές φορές μια δέσμευση ενδέχεται να διακοπεί κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Οι γονείς της νύφης σπάνια θα συναινέσουν σε ένα γάμο, εάν ο άνδρας δεν έχει αρκετή οικονομική σταθερότητα για να υποστηρίξει τη μελλοντική του σύζυγο.

Το διαζύγιο είναι σπάνιο τόσο μεταξύ των μουσουλμάνων όσο των και χριστιανών, αλλά συμβαίνει (Cultural Atlas, 2019). Το θρησκευτικό δικαστήριο αποφασίζει τι συμβαίνει με τα παιδιά. Στις περισσότερες περιπτώσεις, μένουν μαζί με τη μητέρα μέχρι να φθάσουν σε ηλικία 14 ετών ή όταν η μητέρα ξαναπαντρευτεί, οπότε θα ζήσουν μαζί με τον πατέρα. Οι διαζευγμένες γυναίκες λαμβάνουν συχνά οικονομική υποστήριξη για τα παιδιά. Ωστόσο μετά από περισσότερο από οκτώ χρόνια σύγκρουσης (UNICEF, 2019) η κρίση της Συρίας εξακολουθεί να έχει τεράστιο αντίκτυπο στα παιδιά τόσο στην περιοχή της Συρίας, όσο και πέρα από αυτήν. Κάθε παιδί έχει επηρεαστεί από τη βία, τον εκτοπισμό, τους

αποσπασμένους οικογενειακούς δεσμούς και την έλλειψη πρόσβασης σε ζωτικές υπηρεσίες. Επιπλέον, οι φυσικές καταστροφές στη Συρία είναι τεράστιες, καταστρέφονται σχολεία, νοσοκομεία και εγκαταστάσεις επεξεργασίας νερού. Αυτό έχει τεράστιο ψυχολογικό αντίκτυπο στα παιδιά.. Εντωμεταξύ, περίπου 2.6 εκατομμύρια παιδιά παραμένουν εκτοπισμένα στη Συρία, ενώ περίπου 2.5 εκατομμύρια παιδιά ζουν ως πρόσφυγες, σε γειτονικές χώρες.

Μετανάστευση

Η Συρία αποτελεί χώρα τόσο εισαγωγής, όσο και εξαγωγής προσφύγων και μεταναστών. Η χώρα φιλοξενεί 15.699 πρόσφυγες από το Ιράκ, 560.139 παλαιστίνιους πρόσφυγες και 120.000 Κούρδους. Όσον αφορά την εσωτερική μετανάστευση, λόγω του πολέμου 6,2 εκατομμύρια πολίτες έχουν μετακινηθεί.

Ο συνεχιζόμενος εμφύλιος πόλεμος, που μαίνεται στη χώρα από το 2011, οδήγησε σε περισσότερους από 5,6 εκατομμύρια εγγεγραμμένους σύριους πρόσφυγες - διασκορπισμένους στην Τουρκία (3.614.000 ζητούντες άσυλο), το Λίβανο (929.000), την Ιορδανία (662.000), την Αίγυπτο (131.000) και άλλες χώρες.

Όσον αφορά την Ελλάδα, βρίσκεται στην 14^η θέση κατάταξης όσον αφορά την υποδοχή Σύριων προσφύγων και υπολογίζεται ότι το 2018 13.390 Σύριοι αιτήθηκαν άσυλο στη χώρα, 5.976 αιτήματα έχουν γίνει δεκτά, ενώ 13.917 υποθέσεις ακόμη μένουν εκκρεμείς (Wikipedia, 2018). Φαίνεται βέβαια η Ελλάδα να λειτουργεί περισσότερο ως ενδιάμεσος σταθμός και πέρασμα για άλλες ευρωπαϊκές χώρες, με δημοφιλέστερη στις προτιμήσεις των προσφύγων, τη Γερμανία. Οι περισσότεροι πρόσφυγες στην Ελλάδα μένουν στις προσφυγικές κατασκηνώσεις. Όσον αφορά τις συνθήκες διαβίωσης εκεί, η Βάση Δεδομένων και Πληροφοριών για το Άσυλο (Asylum Information Database, AIDA, 2019) κάνει λόγο για τις σημαντικές αρνητικές μακροπρόθεσμες επιπτώσεις που μπορεί να έχει η διαμονή εκεί για

την προσαρμογή των προσφύγων, για την εξάρτηση και την αποδυνάμωση της ικανότητας τους να διαχειριστούν τη ζωή τους και για τα περιστατικά σωματικής και σεξουαλικής βίας απέναντι σε γυναίκες και παιδιά. Όσον αφορά τα παιδιά, ο αριθμός των ασυνόδευτων παιδιών προσφύγων, που διαμένουν σε κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης σε όλη τη χώρα, ξεπερνά πλέον τα 1.100 (UNICEF, 2019).

Επίλογος

Δεδομένου, ότι σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να δημιουργηθεί ένας πρακτικός οδηγός πληροφοριών για τους Σύριους πρόσφυγες που ζουν στην Ελλάδα, κρίνουμε σκόπιμο να κλείσουμε με κάποιες πρακτικές συμβουλές πολιτισμικά ενήμερης συμπεριφοράς, με βάση τα όσα προέκυψαν από την υπάρχουσα ανασκόπηση (Davis & Alchukr, 2014):

- Καλό θα ήταν να είμαστε ευαίσθητοι στο ενδεχόμενο ότι ένα άτομο από τη Συρία μπορεί να βιώνει ψυχικά ή σωματικά προβλήματα υγείας από τις συνέπειες των συγκρούσεων.
- Εάν παρουσιαστεί η ευκαιρία, μπορούμε να προσφέρουμε συμπαράσταση στην τρέχουσα κατάσταση της πατρίδας τους. Οι Σύριοι είναι πιθανό να εκτιμήσουν βαθιά τη χειρονομία και να απαντήσουν με ζεστασιά.
- Αποφεύγουμε να μιλάμε για τη συριακή πολιτική κατάσταση, εκτός εάν ο ομόλογός μας ξεκινήσει τη συζήτηση. Είναι ένα ευαίσθητο και οδυνηρό θέμα που μπορεί να μην επιθυμούν να το σκέφτονται. Επιπλέον, ας μην ζητάμε να μας εξηγήσουν την κατάσταση της σύγκρουσης, καθώς ενδέχεται να νιώσουν απογοήτευση από την έλλειψη γνώσεων της κοινωνίας υποδοχής σχετικά με τη μεγαλύτερη ανθρωπιστική κρίση της ανθρωπότητας, που συμβαίνει στη χώρα τους.

- Αποφεύγουμε να λέμε οτιδήποτε μπορεί να θεωρηθεί προσβλητικό και κάνουμε διορθωτικές παρατηρήσεις αν χρειαστεί ή τους επαινούμε, δεδομένης της σημασίας που δίνουν στη τιμή.
- Αποφεύγουμε να κάνουμε ερωτήσεις σχετικά με τα θηλυκά μέλη της οικογένειά τους, καθώς αυτό μπορεί να παρερμηνευθεί ως έντονο ενδιαφέρον ή ακόμα και ασέβεια.

Βιβλιογραφία

Asylum Information Database, AIDA. (2019). *Statistics – Greece*. Retrieved from <https://www.asylumineurope.org/reports/country/greece/statistics>

Britannica, (2019). *Syria*. Retrieved from <https://www.britannica.com/place/Syria>

Central Intelligence Agency, CIA (2019). *The World Fact Book: Syria*. Retrieved from <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sy.html>

Cultural Atlas (2019). *Syrian Culture*. Retrieved from <https://culturalatlas.sbs.com.au/syrian-culture>

Culture Crossing Guide. (2014). *Syria*. Retrieved from http://guide.culturecrossing.net/basics_business_student.php?id=199

Davis, R., & Alchukr, R. (2014). *Refugees from Syria*. Retrieved from <http://www.culturalorientation.net/library/publications/refugees-from-syria>

History (2018). *Syria*. Retrieved from <https://www.history.com/topics/middle-east/the-history-of-syria>

Manfreda, P. (2019). *10 Factors That Led to the Syrian Uprising*. Retrieved from <https://www.thoughtco.com/top-10-reasons-for-the-uprising-in-syria-2353571>

Pernille, R. (2019). *8 facts after 8 years of conflict in Syria*. Retrieved from <https://www.nrc.no/news/2019/march/8-facts-after-8-years-of-conflict-in-syria/>

Refugees of the Syrian Civil War. (2019). In *Wikipedia*. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/Refugees_of_the_Syrian_Civil_War

Szczepanski, K. (2018). *Syria | Facts and History*. Retrieved from <https://www.thoughtco.com/syria-facts-and-history-195089>

Te Pas, K & Zwijnenburg, W. (2015). *Amidst the debris: A desktop study on the environmental and public health impact of Syria's conflict*. Retrieved from <http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/pax-report-amidst-the-debris-syria-web.pdf>

UNICEF. (2019). *More than 1,100 unaccompanied refugee and migrant children in Greece need urgent shelter and protection*. Retrieved from <https://www.unicef.org/press->

[releases/more-1100-unaccompanied-refugee-and-migrant-children-greece-need-urgent-shelter-and](#)

UNICEF (2019). *Syrian Crisis*. Retrieved from <https://www.unicef.org/emergencies/syrian-crisis>

Wikipedia, (2019) *Environmental issues in Syria*. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/Environmental_issues_in_Syria

Wikipedia, (2019). *Syrian Civil War*. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/Syrian_Civil_War